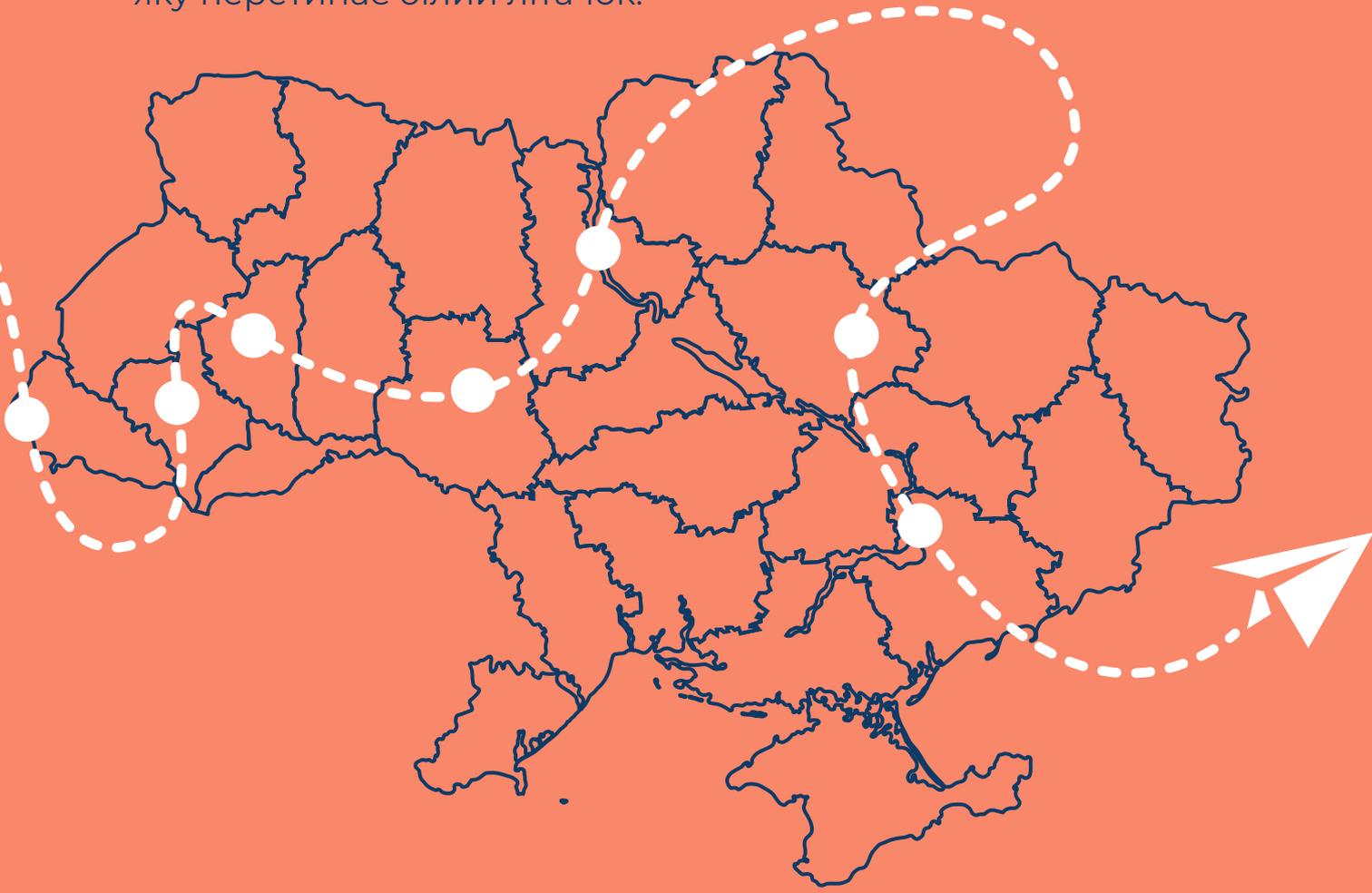

Безбар'єрність — це для всіх

На зображенні — карта України,
яку перетинає білий літак.

Передмова	3
СЛІД — жити як слід! (Богородчанська громада, Івано-Франківська область)	11
Ламаючи стереотипи (Запоріжжя)	21
Фізичний супровід: на рівних (Київ)	30
Рух без бар'єрів (Лука-Мелешківська громада, Вінницька область)	37
Мати можливість висловити свою думку (Полтава)	44
Місто мрії — місто без обмежень (Тернопіль)	51
Просвітництво як місія (Ужгород)	60

Передмова

Громадська організація «Громадський холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ» створена у 2016 році. Пріоритети діяльності — захист прав людини, підвищення добробуту та якості життя в Україні, розвиток демократичних процесів, підвищення рівня участі громадян у процесах прийняття рішень. Наша місія — впливати для добробуту, захищаючи гідність і права людини на місцевому, національному та міжнародному рівнях. Маємо досвід у проведенні як місцевих, так і всеукраїнських адвокаційних кампаній, зокрема досвід підтримання ініціативних груп внутрішньо переміщених осіб.

Експерти та експертки Громадського холдингу «ГРУПА ВПЛИВУ» є співавторами та співавторками законопроектів, які спрямовані на захист прав людини в Україні. Зокрема, законопроекту № 6240 про внесення змін до виборчого законодавства, законопроектів № 6692 та № 2083-д про право на пенсійне забезпечення окремих категорій громадян.

Завдяки реалізації організацією адвокаційної кампанії «Кожен голос впливає» понад 5,5 млн громадян, які проживають не за місцем реєстрації, зокрема 1,5 млн внутрішньо переміщених осіб, отримали право голосу.

Позиція і своєрідна філософія «ГРУПИ ВПЛИВУ» — всі люди мають брати активну участь у житті своєї громади: висловлювати бажання, рекомендації, заявляти про потреби та проблеми і, найголовніше, долучатися до процесу прийняття рішень, покращення життя у спільноті. Найкращий інструмент — це адвокація проєктів, ідей, активна участь людей у просуванні та реалізації тих рішень, які стосуватимуться як їхнього життя, так і життя громади в наступні роки. Має існувати синергія між владою і різними групами людей — молоддю, людьми з інвалідністю, внутрішньо переміщеними особами тощо. Залучення людей і створення майданчиків між зацікавленими сторонами — громадськими організаціями, представниками і представницями місцевої влади, засобами масової інформації, експертами й експертками. Такий механізм роботи дасть змогу приймати рішення, які будуть дійсно ефективними, вирішуватимуть виклики, забезпечуватимуть гідне життя, захищатимуть.

На основі прагнення і далі підтримувати ініціативні групи, які бажають змін і покращення у своїх громадах, у 2021 році був реалізований проєкт «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні» за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI). Його мета — покращити спроможність людей з інвалідністю впливати на процеси прийняття рішень

на місцевому рівні. Крім позитивних змін у цільових громадах, головна цінність проєкту — безпосереднє залучення людей з інвалідністю до захисту їхніх прав і процесів прийняття рішень.

Проєкт реалізовувався у кілька етапів. Взимку «ГРУПА ВПЛИВУ» оголосила про збір заявок на участь в онлайн-тренінгах із адвокації та комунікації для організацій та ініціативних людей з інвалідністю, засобів масової інформації та представників місцевої влади. Від однієї громади могли брати участь три представники і представниці. Ще перед початком тренінгів організатори закликали шукати партнерства з іншими представниками та представницями інституцій, аби налагодити різнобічну й продуктивну співпрацю для досягнення спільної мети.

Наступний етап — навчання. Онлайн-тренінги відбувалися у квітні. Учасники й учасниці мали змогу отримати знання щодо проведення адвокаційних й інформаційних кампаній, інструментів локальної демократії, правового регулювання у сфері захисту прав осіб з інвалідністю. Після навчання всі бажаючі мали змогу подати плани концепцій заходів тих кампаній, які вони хочуть реалізувати у своїх громадах. Десять громад подали свої ідеї, які разом із експертами та експертками Громадського холдингу «ГРУПА ВПЛИВУ»

були доопрацьовані і запуснені в роботу. Так розпочався третій етап — безпосереднє проведення адвокаційних кампаній у кожній із громад.

ГРУПА
впливу
ГРОМАДСЬКИЙ
КОЛІВНИК

ГРУПА ВПЛИ...

Марія Крaсне...

Тетяна Дурнева...

Лебедь Ната...

Анна Останк...

Марина Ста...

Група впливу
Онлайн тренінг з адвокації та комунікації

Що таке Адвокація?

advocacy
адвокація
едвокасі

“Адвокасі складається з організованих зусиль і дій, які ґрунтуються на реальному стані речей. Ці організовані дії порушують приховані, раніше ігноровані проблеми, з метою впливу на громадську думку й політику для того, щоб спільнота наблизилася до справедливого та гідного суспільства”.

Онлайн-тренінг з адвокації та комунікації,
6 квітня 2021 року.

На знімку екрана зображена частина учасників/
учасниць тренінгу та слайд із текстом щодо поняття
«адвокація».

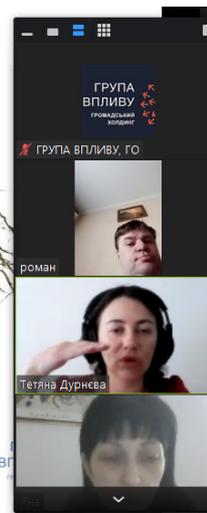
Правильний
аналіз проблеми -
ключ до її
вирішення!

за фінансової підтримки Національного
демократичного інституту (NDI)

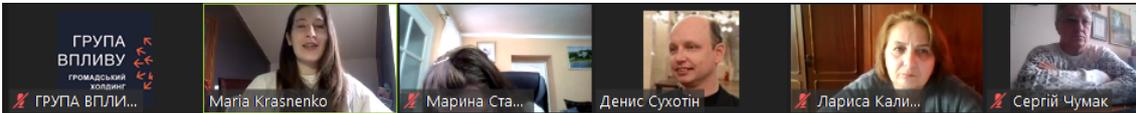

На малюнку зображено дерево з
круглою кронею та розгалужений
корінням

Онлайн-тренінг з адвокації та комунікації,
7 квітня 2021 року.

На знімку екрана зображена частина учасників/
учасниць тренінгу та слайд із зображенням дерева
з текстом щодо аналізу проблем.

Онлайн тренінг з адвокації та комунікації

10 грудня 1948 року на сесії Генеральної Асамблеї ООН у Парижі прийнято «Загальну декларацію прав людини», основоположний документ, що закріплював у міжнародному праві поняття «права людини».

На картинці зображено фото Елеонори Рузвельт, яка тримає газету в якій надруковано текст Загальної Декларації

За підтримки Національного демократичного Інституту (NDI)

Онлайн-тренінг з адвокації та комунікації,
12 квітня 2021 року.

На знімку екрана зображена частина учасників/
учасниць тренінгу та слайд із фото Елеонори
Рузвельт із текстом щодо Загальної декларації прав
людини.

Громади отримали експертну підтримку та консультування з юридичних питань, допомогу в організації та проведенні різноманітних, як публічних, так і робочих, заходів — круглих столів, моніторинрів, допомогу в підготовці інформаційних матеріалів — мультиків, пам'яток, брошур тощо.

У зв'язку з карантинном уся робота команди «ГРУПИ ВПЛИВУ» та ініціативних груп була побудована у дистанційному режимі. Проте, незважаючи на це, вдалося вибудувати зручну й ефективну співпрацю. Не всі учасники та учасниці мали досвід роботи в онлайн — робота з дисками, сервісами для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей тощо. Для всіх бажаючих були придбані спеціальні програми для організації відеоконференцій. Такий інструмент дав змогу ініціативним групам проводити онлайн-засідання та інші заходи у себе в громадах, налагодити співпрацю і комунікацію попри дистанційний характер роботи.

Цей проєкт зібрав разом ініціативні групи, які займаються захистом прав людей з інвалідністю, зі всієї України. Команди учасників та учасниць готували та реалізовували адвокаційні кампанії, деякі з них вже мають успішний результат, деякі — ще перебувають на етапі реалізації. Популяризація та презентація позитивного досвіду захисту права на безбар'єрний

простір мають важливе значення для успішної адвокації прав людей з інвалідністю на рівні інших громад. Крім того, досягнення та успіх ініціативних громадян переконує людей у тому, що зміни можливі та мотивує їх до активних дій.

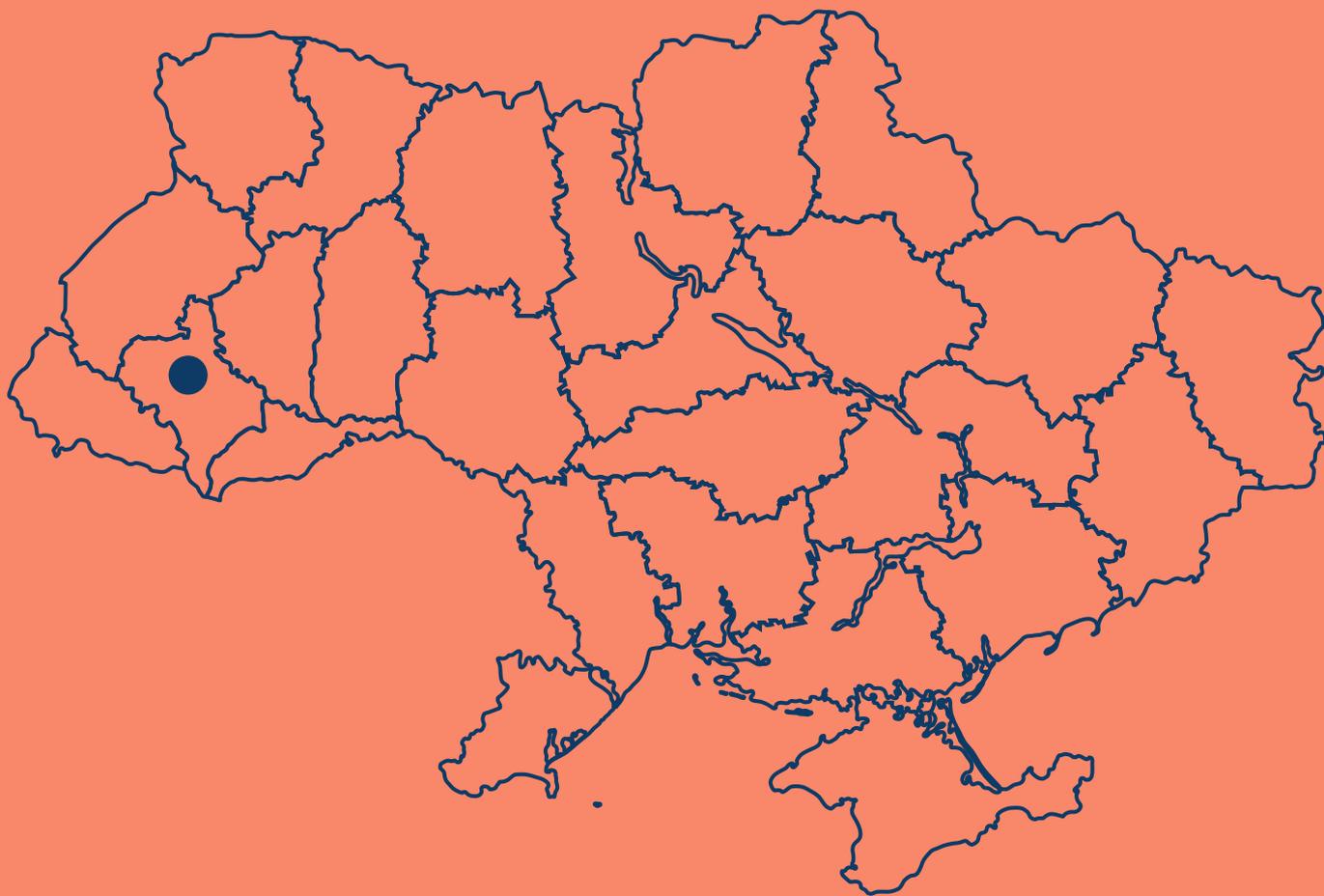
Всього у проєкті «Місцева адвокація для людей з інвалідністю на місцевому рівні» взяли участь одинадцять ініціативних груп із десяти громад України, а саме: Київ, Ужгород, Тернопіль, Запоріжжя, Полтава, Скадовськ (Херсонська область), Дніпро, Буча (Київська область), Лука-Мелешківська сільська громада (Вінницька область), Богородчанська селищна громада (Івано-Франківська область).

У цьому виданні зібрані історії громадських активістів та активісток, які зуміли подолати існуючі бар'єри у різних сферах суспільного життя і своїм прикладом засвідчили — кожен має право на гідне життя без обмежень. Хочемо розповісти про деякі напрацювання і найуспішніші здобутки громадських організацій та ініціативних груп, які були залучені до виконання проєкту.

СЛІД — ЖИТИ ЯК СЛІД!

(Богородчанська громада,
Івано-Франківська область)

На зображенні — карта України, на якій позначена громада — учасниця проєкту: Богородчанська громада, Івано-Франківська область.

Якщо є бажання — немає перешкод

Микола Макар — громадський активіст, представник Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю в Івано-Франківській обласній державній адміністрації.

У 1993 році Микола отримав травму під час проходження військової служби, відтоді пересувається на кріслі колісному. Початок його громадської та соціальної діяльності поклала участь у міжнародному таборі для молодих людей, які пересуваються на кріслах колісних, від благодійної організації «Мальтійська служба допомоги». Саме тоді Микола вперше поїхав у Бельгію, де з усієї Європи зібралися такі самі люди, як і він. Там побачив і більше дізнався про те, як за кордоном живуть люди з інвалідністю, яке у них соціальне забезпечення, дозвілля. Поїздка, повернення, довге переосмислення побаченого і пережитого спонукали до того, що у 2000 році у Богородчанах разом із однодумцями він створив товариство «Надія», яке працює і нині. Процес власної реабілітації не припинявся, адже будь-яка людина, що отримала травму, хоче одужати, стати на ноги. Крім цього, почав займатися громадською діяльністю — захищати права людей з інвалідністю. Разом із командою налагоджував комунікацію із місцевою владою. Зокрема, щодо доплат до пенсії, обстеження міста на доступність

Слід — жити як слід!

(Богородчанська громада, Івано-Франківська область)

до об'єктів соціальної інфраструктури. Організовував навчальні тренінги й освітньо-розважальні заходи, розпочав співпрацю з Національною асамблеєю людей з інвалідністю. Основна ціль, яку ставив Микола, — це долучення людей, які щойно отримали травми, до активного життя. Важливо було показати, розповісти, як можна жити далі: вчитися, працювати, кохати, створювати сім'ї. Словом, бути незалежним і самостійним.

Пізніше Микола разом з однодумцями створив громадську організацію «СЛІД». Їхнє гасло: «Слід — жити як СЛІД». Але це не просто слова, а філософія життя самого чоловіка. Громадська організація прагне розбудувати інклюзивне середовище для соціально незахищених категорій молоді та дорослих, що мають інвалідність. Домагається забезпечення рівних можливостей щодо участі в усіх сферах суспільного життя людей з інвалідністю. Надає правничу підтримку та захист, представляє інтереси осіб з інвалідністю у різних інституціях. Сприяє соціальній адаптації, трудовій та медичній реабілітації молоді з інвалідністю. Залучає людей з інвалідністю до занять фізичною культурою та спортом. Організація займається проведенням тренінгів для людей, які працюють в адміністративних, соціальних, медичних і навчальних закладах, для покращення етики спілкування

та супроводу людей з інвалідністю. Вона прагне зробити Прикарпаття доступним для людей з інвалідністю, допомогти в розкритті та розвитку потенціалу, захисті прав і забезпеченні рівних можливостей в усіх сферах суспільного життя.

Нині в організації налічується понад 100 осіб з інвалідністю.

Микола, як представник Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю в Івано-Франківській обласній державній адміністрації та як член громадської організації, багато уваги приділяє фізичній доступності. Зокрема, він проводив моніторинг доступності виборчих дільниць, за результатами якого розроблені рекомендації; можливості вийти із власної оселі. Один із проєктів призначений для людей із порушеннями функцій тазових органів — надання безкоштовних спеціальних засобів гігієни. Микола планує відкрити соціальне підприємство, яке б надавало послуги у сфері туризму. Ведеться збір інформації щодо приватних садиб, готелів, туристичних комплексів, які готові приймати у себе людей з інвалідністю. Активна робота ведеться із залучення людей з інвалідністю до спорту. «СЛІД» організатор таких заходів, як «Кубок Західної ліги з гри боча», який проводився три роки поспіль. У зв'язку з коронавірусною хворобою такі змагання відклали.

Круглий стіл «Створення Всеукраїнського центру спинальної травми на базі КНП «Галицька лікарня», 23 червня 2021 року.

На фото зображений груповий знімок 23 учасників/учасниць заходу та великий екран з особами, які долучилися в онлайн-форматі.

Проте вже наступного року в Івано-Франківську захід відбудеться знову.

Організація бере активну участь у конкурсах і проєктах, які організовують інші громадські організації, подається на гранти. Підписала Меморандум про співпрацю між керівником західного регіону Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про працевлаштування людей з інвалідністю. Таким чином люди мають змогу працювати вдома операторами із надання послуг, отримувати додатковий, крім пенсії, дохід і почувати себе зовсім інакше — економічно незалежно. Проєкт «Інвалідність не обмежує — обмежує дискримінація» — це низка заходів, які «СЛІД» організовує до Міжнародного дня людей з інвалідністю.

У планах — сучасний реабілітаційний центр

Для людей, які тривалий час змушені перебувати нерухомо, існує небезпека отримати пролежні. Від цієї проблеми страждають люди з інвалідністю, люди похилого віку, лежачі пацієнти.

В Україні лише одна лікарня спеціалізувалася на лікуванні пролежнів — у Донецьку, проте з 2014 року вона недоступна для пацієнтів.

Нині в Івано-Франківській області 60 людей потребують хірургічного лікування пролежнів, а ще майже півтори тисячі — реабілітації.

Микола та активісти й активістки з громадської організації «СЛІД» у співпраці з Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ» провели адвокаційну кампанію, присвячену питанням створення Всеукраїнського центру спинальної травми. Кампанія відбувалася у рамках проєкту «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні», що реалізовувався за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI).

Загалом цей проєкт має три етапи: перший — створення відділення з лікування пролежнів для людей зі спинальними травмами. Другий етап — створення Центру для лікування пролежнів. Третій етап — створення Всеукраїнського центру спинальної травми як повноцінного сучасного реабілітаційного центру. Прикарпаття — це туристичний край, цілюще повітря, унікальні води, ропа, яка містить величезну кількість лікувальних солей. Увесь цей потенціал можна і потрібно використовувати для лікування та оздоровлення. Сама ідея зі створення такого Центру виникла вже досить давно, ще в 2016 році під час проведення оздоровчих таборів і знайомства Миколи з лікарем-хірургом Володимиром Кафтаном.

Створити Центр для лікування пролежнів було вирішено на базі комунального некомерційного підприємства «Галицька лікарня» Івано-Франківської області.

Протягом усієї адвокаційної кампанії велася безперервна плідна співпраця між громадськими організаціями «ГРУПА ВПЛИВУ» та «СЛІД». За допомогою команди «ГРУПИ ВПЛИВУ» лобювалися питання виділення коштів, координувалися дії. Через офіційні звернення, повідомлення у соціальних мережах, особисте спілкування доносили інформацію до влади та громадськості про необхідність створення такого унікального лікувально-оздоровчого закладу, аналогів якому немає.

ГО «ГРУПА ВПЛИВУ» допомогла в організації круглого столу, до якого долучилися представники і представниці з департаменту охорони здоров'я, обласної державної адміністрації, депутати обласної ради, представники ветеранських спільнот, громадськість та активісти й активістки. Під час кількогоднинної онлайн-зустрічі був представлений проєкт Центру, результати вже виконаної роботи, окреслені напрями руху з вирішення цього питання. За результатами круглого столу учасники та учасниці домовилися про те, що керівництво КНП «Галицька лікарня» надішле офіційний лист керівництву області з запитом на виділення необхідних коштів.

Зі свого боку влада підготує проєкт рішення для розгляду депутатами обласної ради. Паралельно будуть відібрані та відправлені на підготовку лікарі, які працюватимуть у майбутньому Центрі. Першим кроком до його створення має бути передумова — відкриття та робота відділення на базі опорної лікарні. Згодом, на основі практики та розроблених методик лікування, має відбутися відкриття Центру.

За результатами проведеної роботи Івано-Франківська обласна рада прийняла рішення про надання 650 тис. грн на реконструкцію відділення Галицької лікарні для створення усіх необхідних умов для людей з інвалідністю. Реконструкція ще на етапі реалізації, проте це не завадило відділенню із лікування пролежнів для людей зі спинальними травмами запрацювати. Володимир Кафтан — лікар-хірург цього відділення створює свою методику лікування пролежнів і впроваджує її у практику.

Перший етап проєкту — створення відділення для лікування пролежнів — вже успішно реалізовано завдяки наполегливій і злагодженій діяльності багатьох небайдужих людей — і представників влади, і громадськості. Це перший крок до створення Всеукраїнського центру спинальної травми — і він успішний. Попереду ще багато роботи, але цей

проєкт заслуговує на реалізацію, адже стільки людей зі спинальними травмами чекають на лікування та оздоровлення.

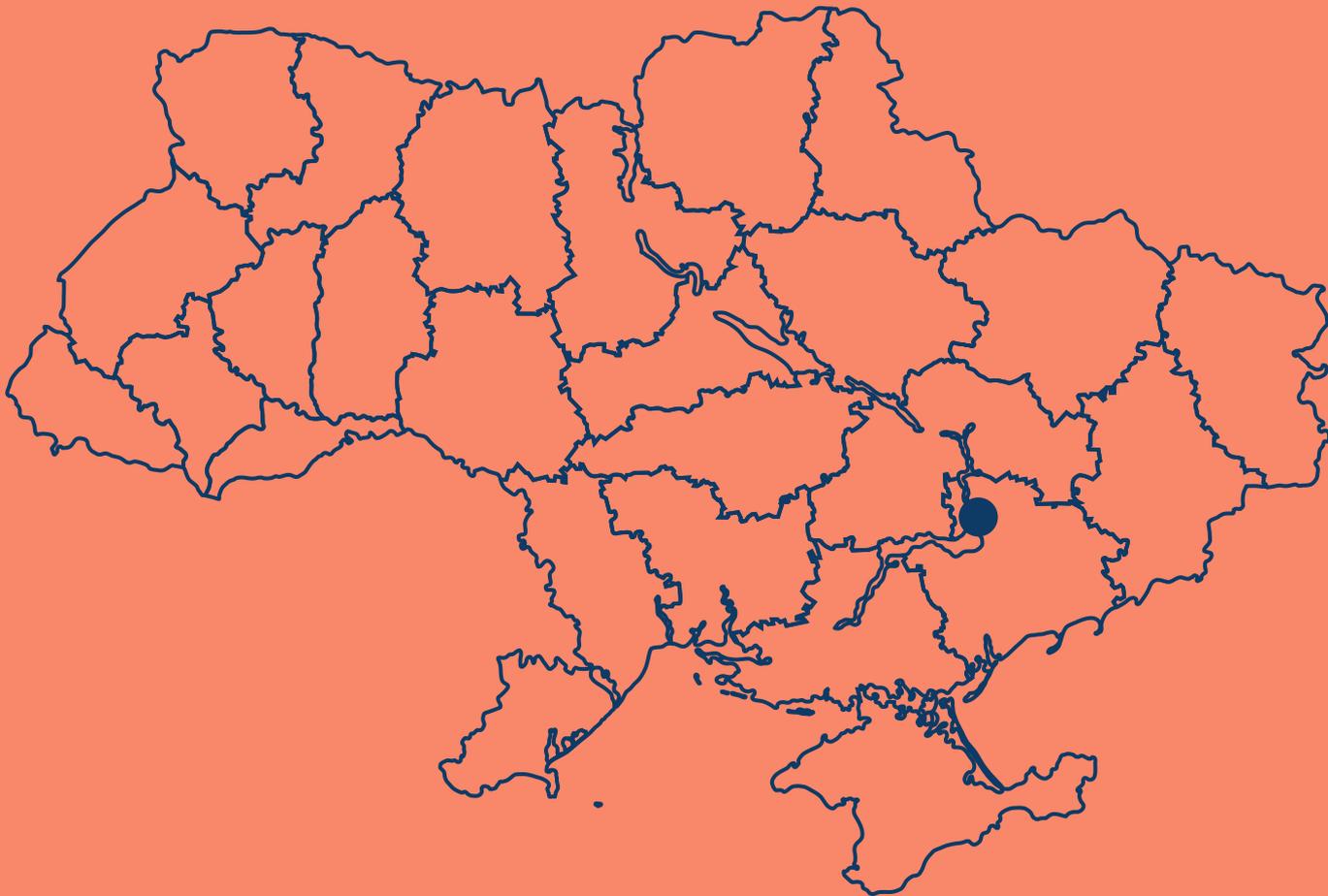
Більше інформації можна дізнатися за посиланнями:

- Історія Миколи Макара з Івано-Франківської області.
URL: [facebook.com/watch/?v=1392337797828588](https://www.facebook.com/watch/?v=1392337797828588)
- Микола Макар. URL: [facebook.com/gazdamakar](https://www.facebook.com/gazdamakar)

Ламаючи стереотипи

(Запоріжжя)

На зображенні — карта України,
на якій позначена громада —
учасниця проєкту: Запоріжжя.

Засідання Запорізької міської ради, 22 грудня 2021 року.
На фото зображені Алла Мурізіді та депутати в сесійній залі Запорізької міської ради.

Допомогти собі та іншим

Алла Мурізіді — громадська активістка із Запоріжжя, директорка Благодійного фонду «Українська спілка людей з інвалідністю», членкиня Запорізького обласного відділення Всеукраїнської громадської організації осіб з інвалідністю «УСІ». Разом із командою однодумців поставила собі за мету зробити рідне місто доступним.

2015 рік для Алли став переломним, розділив життя на «до» і «після» — їй довелося пересісти на крісло колісне. До того вона ніколи не замислювалася над проблемами, з якими зіштовхнулася: неможливістю самостійно вийти з дому, відвідати кав'ярню чи навіть лікарню. Несправедливість, обмеження у вільному пересуванні обурювали і викликали бажання щось змінювати, вирішувати посталі проблеми. Алла захотіла допомогти і собі, і багатьом іншим людям, які опинилися у подібній ситуації. Це й було поштовхом розпочати соціальну діяльність.

Я можу, я потрібний/потрібна

Алла переконана, людина, яка через хворобу чи травму опинилася у кріслі колісному, нічим не відрізняється від себе колишньої. Вона має такі самі мрії, прагнення, надії та потреби.

Перша глобальна ідея Алли — створити маркетингове агентство, де б люди з інвалідністю мали можливість працювати й отримувати за це кошти. Економічна незалежність життєво необхідна кожній людині — не лише для того, щоб задовольняти першочергові потреби в їжі та одязі, а й відвідувати різні культурні заходи та подорожувати. А ще, щоб зламати стереотип, своєрідне упередження про те, що людина з інвалідністю — це утриманець. Потрібно довести, що вона може працювати, навчатися, жити повноцінним життям, як і всі інші. Завдяки наполегливості й ініціативності, досвіду у наданні різноманітних маркетингових послуг Алла розпочала і продовжує втілювати цю ідею в життя.

Друга глобальна ідея — створити Центр соціальної реабілітації для людей з інвалідністю. Це місце, де вони зможуть збиратися, спілкуватися, отримувати юридичні консультації та необхідну психологічну допомогу й підтримку. Також у планах — створення усіх необхідних умов для навчання та подальшого працевлаштування. Такого чи подібного закладу для дорослих осіб у Запоріжжі ще немає.

Для створення Центру вже виділили будівлю, готова вся необхідна проєктна документація, план реконструкції будівлі з доступністю для маломобільних груп

населення. Однак немає коштів на ремонт. З цією метою Благодійний фонд звертається по допомогу до меценатів, проводить благодійні заходи, концерти.

Вирватися із чотирьох стін

Ще один надзвичайно важливий напрям діяльності, який Алла реалізовує, — це фізична доступність. Проблема полягає у тому, що люди часто опиняються заручниками власних квартир, і роками не виходять на вулицю, бо самостійно не можуть цього зробити. Тому якою б доступною не була міська інфраструктура — це стає неважливим. Насамперед необхідно створити умови для вільного й безперешкодного виходу із власної домівки. За офіційними даними, у Запоріжжі понад 1 500 осіб пересуваються на кріслах колісних, проте на вулицях міста — їх одиниці.

Благодійний фонд «Українська спілка людей з інвалідністю» у співпраці з Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ» провели адвокаційну кампанію, присвячену питанням доступу людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до багатоквартирних житлових будинків. Діяльність здійснювалася у рамках проєкту «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні», що реалізовувався за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI).

Презентація соціального відеоролику, 1 жовтня 2021 року.
На фото зображені люди, які сидять у залі, великий екран на стіні, на якому зображені учасники/учасниці, які підключилися до заходу в онлайн-форматі.

Проблема полягала в тому, що випадки встановлення пандусів чи підйомників у під'їздах були точковими і залежали здебільшого від меценатів. Крім того, траплялися ситуації, коли сусіди багатоквартирних будинків чинили спротив, не розуміючи потреби людей з інвалідністю. Алла мала мрію — аби на законодавчому рівні була така програма, коли людина з інвалідністю, отримавши крісло колісне, автоматично отримувала й установку пандуса. Важливо, щоб кожен і кожна, за потреби, могли заявити владі про необхідність встановлення пандуса й отримати його у порядку черги. Експертки Громадського холдингу «ГРУПА ВПЛИВУ» разом із Аллою розробили відповідний проєкт рішення місцевої ради.

Про цей проєкт дізналася велика кількість людей завдяки розголосу у соціальних мережах, заходам, рекламі та докладеним зусиллям з інформування різних груп містян.

Алла та її команда створили соціальний ролик, аби показати не лише владі, а й суспільству, що існує проблема фізичних бар'єрів і неможливості вільного виходу з багатоквартирних будинків. У соціальних мережах вони провели соціопитування, щоб дізнатися, скільки людей з інвалідністю не мають змоги вийти з дому. 80 % респондентів відповіли, що вони не можуть

самостійно цього зробити. Крім того, у спеціально створеній формі можна було залишити заявку, в якій вказати про необхідність установки пандуса, поручнів, звукових кнопок тощо.

22 грудня 2021 року Запорізька міська рада затвердила рішення «Про запровадження заходів з реалізації стратегії безбар'єрності на 2022–2025 роки» та включила його у бюджет міста на 2022 рік! Цей документ спрямований на забезпечення безперешкодного доступу до житлових будинків людей з інвалідністю — так, як мріяла Алла. Реалізація відбуватиметься за першочерговістю та враховуючи низку факторів: кількість людей з інвалідністю, які проживають в одному будинку, їхня соціальна активність тощо. Спеціально створена комісія визначатиме, що саме потрібно встановлювати, наприклад, пандус чи пандус і підйомник.

БФ «Українська спілка осіб з інвалідністю» разом із Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ», а також іншими небайдужими й ініціативними громадянами досягли беззаперечного успіху на нелегкому шляху адвокаційної кампанії. Проте це лише перший крок — попереду реалізація задуманого.

Адже ця програма набагато глобальніша, ніж може здатися на перший погляд. Вона не лише про фізичну безбар'єрність і вільне пересування. Це про змогу відчувати себе повноправним членом суспільства, мати змогу реалізовуватися, бути включеним у громаду й соціальне життя. Життя, не обмежене лише простором квартири.

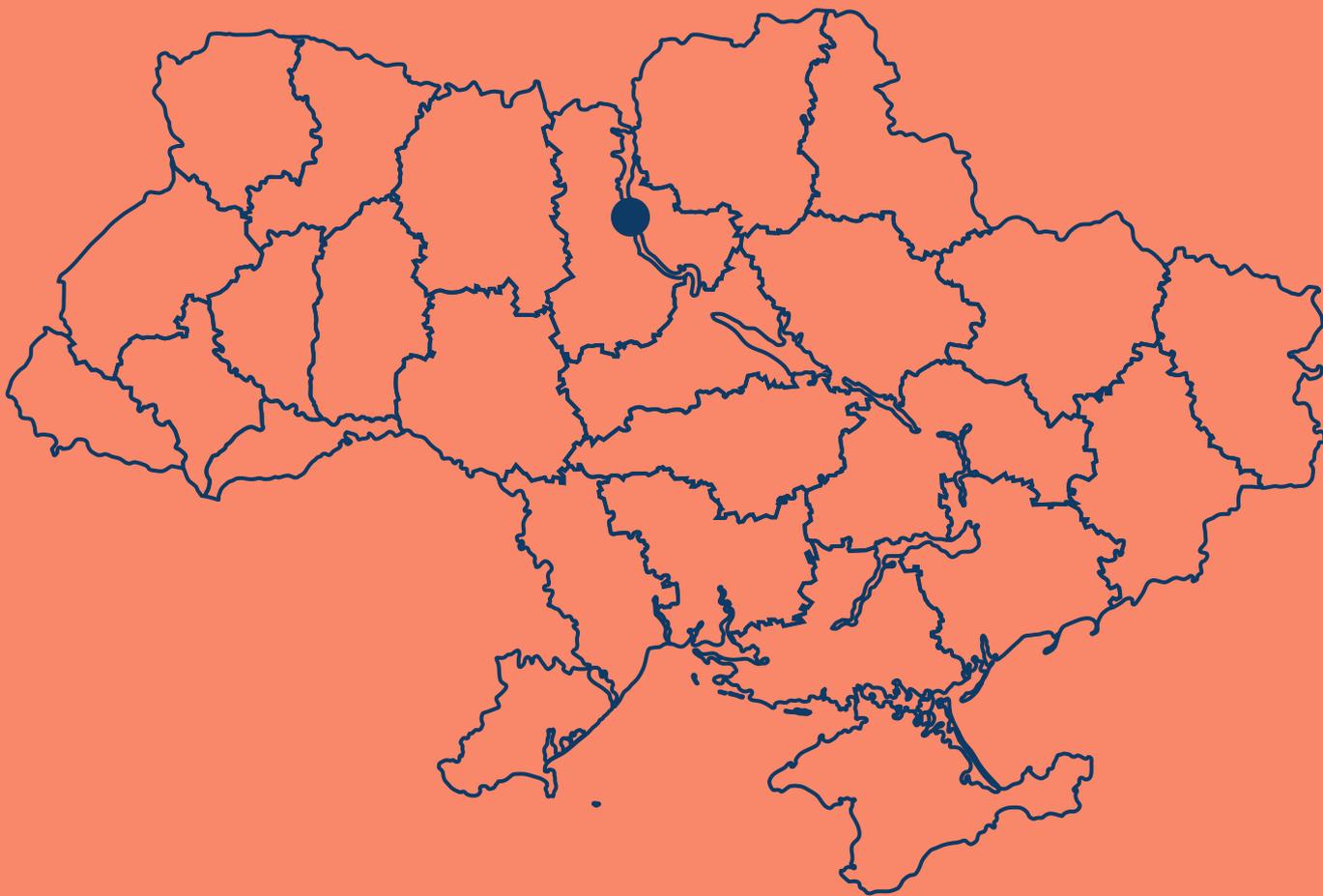
Більше інформації можна дізнатися за посиланнями:

- Історія про Аллу Мурізіді з Запоріжжя.
URL: facebook.com/watch/?v=4467532686638883
- Alla Mur (Алла Мурізіді в Facebook).
URL: facebook.com/alla.mur.581
- БФ «Українська спілка осіб з інвалідністю».
URL: facebook.com/blagoUSI

Фізичний супровід: на рівних

(Київ)

На зображенні — карта України,
на якій позначена громада —
учасниця проєкту: Київ.

Фаховий підхід

Леоніда Пономарьова — викладачка, журналістка, активістка руху за права людей з інвалідністю, депутатка Київської обласної ради.

Навчаючись у спеціалізованій школі-інтернаті для незрячих, зважувала, куди вступати, — на юридичний факультет чи на філологічний. Перша освіта все ж філологічна, адже для себе вирішила — потрібно бути грамотною, а потім вже знати законодавчу базу.

Громадську діяльність розпочала ще з третього курсу університету. Нині вона членкиня Міжнародної молодіжної організації «Школа Рівних Можливостей», очолює інклюзивний напрям.

Один із пріоритетів організації, а відповідно, її членів і членкинь, — включення людей з інвалідністю до суспільства. Вони організують і проводять різноманітні заходи, на яких люди можуть навчатися, а потім проявляти себе, пробувати в чомусь новому, працювати, отримувати кошти. Волонтерити — це добре, але бути фінансово незалежними — це дуже важливо.

Незрячі люди, люди з порушенням зору роблять те саме, що й решта людей, тільки в інший спосіб. Просто

до цього треба звикати і не шукати якоїсь особливості. Головне — створювати засоби, які допомагають людині бути незалежною, самостійною, включеною у суспільство.

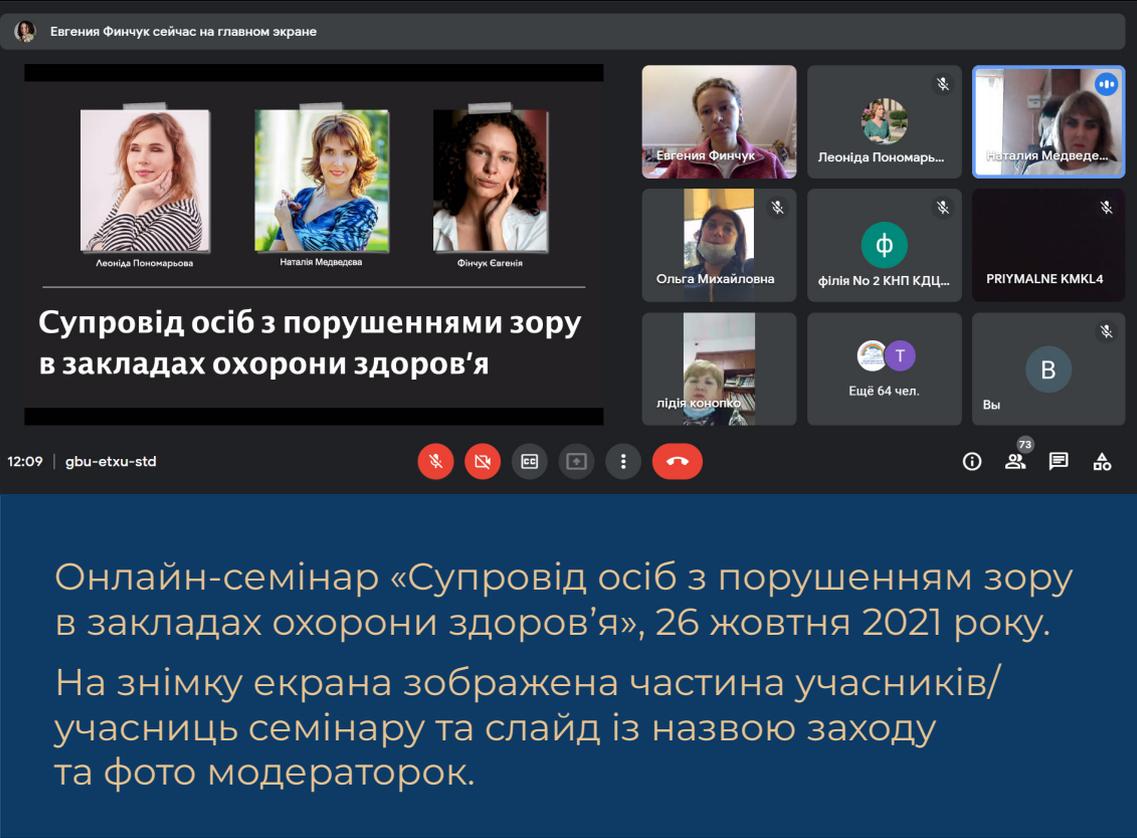
Скрізь, де є якась можливість залучити людину, допомогти їй — це потрібно робити. Леоніда та її колежанки Наталія Медведєва та Євгенія Фінчук дуже фахово, професійно підходять до питань інклюзії, допомоги людям з інвалідністю. Для Леоніди фаховий підхід — це перше, за чим можна оцінювати людину, це запорука успіху всієї команди і проєкту загалом. Людина, яка дотична до проблеми, знає її зсередини — найкраще може допомогти у її вирішенні, при цьому спільними зусиллями можна зробити ще більше.

Як депутатка Київської обласної ради Леоніда докладає чимало зусиль для забезпечення доступності для людей з інвалідністю.

Досвід роботи у громадському секторі, політична діяльність, робота у міжнародній організації — все це дає змогу залучати ширше коло осіб, які можуть допомогти тим, кому потрібна допомога.

Крім того, Леоніда має свій ютуб-канал, на якому, зокрема, обговорюють і розвінчують міфи та стереотипи про осіб з інвалідністю. Долучитися до діалогу можуть

люди з інвалідністю, громадські активісти, політики, науковці, відомі постаті й просто цікаві співрозмовники. Виконуючи просвітницьку місію, вони діляться успіхами і проблемами, порадами, відповідями на актуальні питання тощо.

Евгения Финчук сейчас на главном экране

Леоніда Пономарьова
Наталія Медведєва
Финчук Евгения

Супровід осіб з порушеннями зору в закладах охорони здоров'я

Евгения Финчук
Леоніда Пономарь...
Наталія Медведє...
Ольга Михайловна
філія No 2 КНП КДЦ...
PRIYMALNE KMKL4
Ещё 64 чел.
Вы

12:09 | gbu-etxu-std

Онлайн-семінар «Супровід осіб з порушенням зору в закладах охорони здоров'я», 26 жовтня 2021 року.
На знімку екрана зображена частина учасників/учасниць семінару та слайд із назвою заходу та фото модераторок.

Піти до лікаря — це цілий квест

Один із напрямів роботи Леоніди — це доступність медичних послуг для людей із порушенням зору. Адже часто проблематично самотійно дістатися до лікарні чи поліклініки та потрапити на прийом до лікаря без допомоги іншої людини. Наболіле також питання некоректного спілкування та неможливості гідно отримати послуги.

У співпраці з Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ» ініціативна група провела адвокаційну кампанію, присвячену питанням впровадження фізичного супроводу осіб із порушенням зору в медичних закладах міста та коректного спілкування з ними. Діяльність здійснювалася у рамках проєкту «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні», що реалізовувався за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI). Активісти та активістки розробили «Пам'ятку працівникам і працівницям медичної сфери при взаємодії з людьми з порушенням зору». У пам'ятці надана доступна інформація про таку категорію осіб, рекомендації, як потрібно правильно взаємодіяти та коректно спілкуватися, а не ставити незручних запитань. Такі пам'ятки передали у медичні заклади Києва та Київської області. Цей інформаційний продукт можна надрукувати та розмістити у приміщеннях медичних

закладів інших регіонів. У межах адвокаційної кампанії було проведено онлайн-семінари для медпрацівників. Організовано круглий стіл із людьми з порушенням зору з різних куточків України, на якому обговорили успішність і рівень вирішення цього питання. Проте основна діяльність була спрямована на реалізацію ідеї щодо послуги фізичного супроводу осіб із порушеннями зору.

Завдяки зусиллям Леоніди, її команди, Громадського холдингу «ГРУПА ВПЛИВУ», Уповноваженої Київської міської ради з прав осіб з інвалідністю та інших небайдужих людей у медичних закладах Києва з'явилася така послуга! Відтепер кожен пацієнт чи пацієнтка столичних лікарень і поліклінік із порушеннями зору може скористатися допомогою молодшого медичного персоналу або інших працівників закладів охорони здоров'я. У послугу включено зустріч від першого поверху, супровід до кабінету лікаря або декількох лікарів та до виходу із закладу охорони здоров'я. Для цього людині необхідно звернутися до чергового працівника чи працівниці реєстратури або натиснути кнопку виклику персоналу при вході в медзаклад.

Ця успішна адвокаційна кампанія має стати прикладом і для інших територіальних громад у впровадженні послуги фізичного супроводу осіб із порушеннями зору.

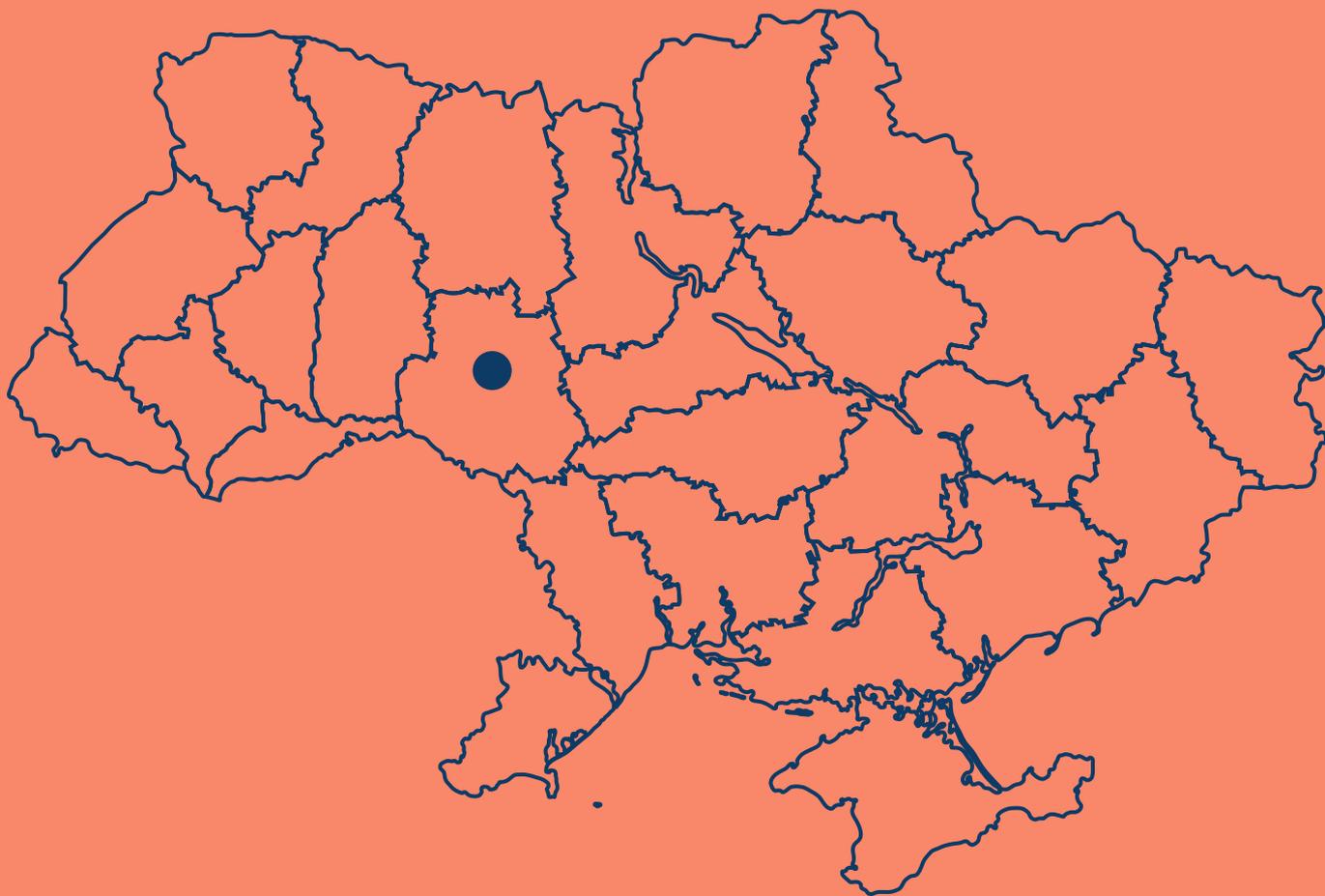
Більше інформації можна дізнатися за посиланнями:

- Історія Леоніди Пономарьової, викладачки і активістки руху за права.
URL: facebook.com/watch/?v=597261091424447
- Leonida Ponomaryova.
URL: facebook.com/leonida.ponomareva
- Леоніда Пономарьова.
URL: [youtube.com/channel/
UC9v48WIHwIXDeo7ACXO5MFw/](https://youtube.com/channel/UC9v48WIHwIXDeo7ACXO5MFw/)

Рух без бар'єрів

(Лука-Мелешківська громада,
Вінницька область)

На зображенні — карта України, на якій позначена громада — учасниця проєкту: Лука-Мелешківська громада, Вінницька область.

Натхненні любов'ю

Світлана Ожарівська — громадська активістка з Вінниччини, голова громадської організації «Об'єднання батьків дітей та молоді з інвалідністю Світоч надії». Вона — мама дитини з інвалідністю. Три роки тому разом із родиною переїхала з Вінниці до Лука-Мелешківської громади.

Усе почалося зі знайомства і входження у нову громаду. Поштовхом до цілеспрямованої соціальної діяльності став проєкт Ірини Саранчі «Через обізнаність до підняття якості життя» від громадської організації «Паросток». Його метою була активізація участі осіб з інвалідністю у процесах розвитку громад. Для цього відбувалося навчання осіб з інвалідністю та інших членів громади на радників з інклюзії. Завдяки здобутим знанням і досвіду Світлана разом із Надією Мельник, Іриною Саранчею та іншими активними і небайдужими людьми, які дотичні до теми інклюзії, створили громадську організацію «Об'єднання батьків дітей та молоді з інвалідністю Світоч надії».

Діяльність організації спрямована на захист прав осіб з інвалідністю, зокрема дітей і молоді, а також створення безбар'єрного та комфортного простору в громаді для кожного.

Захист і підтримка, безумовна любов — це один із рушіїв діяльності усіх членів і членкинь організації. Для діток з інвалідністю вони організують різноманітні заходи й активне дозвілля. Серед них, зокрема: до Дня козацтва та захисників і захисниць України було організовано фотосесію для татусів і їхніх дітей. До заходу долучився і голова Лука-Мелешківської територіальної громади, який завжди підтримує та ініціює заходи, спрямовані на покращення якості життя дітей з особливими освітніми потребами.

У приміщенні Лука-Мелешківської сільської ради відбулася традиційна щорічна дитяча фотовиставка до Міжнародного дня людей з інвалідністю. Цьогорічна тематика — «Я мрію стати...», де діти постали в образах омріяних професій.

Бути першими

ГО «Об'єднання батьків дітей та молоді з інвалідністю Світоч надії», ГО «Гармонія» та ГО «Паросток» у співпраці з ГО «Громадський холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ» провели адвокаційну кампанію, присвячену питанням створення безбар'єрного простору в громаді. Діяльність здійснювалася у рамках проєкту «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні», що реалізовувався за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI).

Засідання Лука-Мелешківської сільської ради,
10 вересня 2021 року.

На фото зображена Світлана Ожарівська під час виступу
за трибуною в сесійній залі Лука-Мелешківської сільської
ради.

Лука-Мелешківська територіальна громада — це одна з перших громад, де відбувся моніторинг доступності соціально важливих інфраструктурних об'єктів у сільській місцевості.

За безпосередньої підтримки Громадського холдингу «ГРУПА ВПЛИВУ», у співпраці з органами місцевого самоврядування спеціально створена робоча група відвідала населені пункти територіальної громади і дослідила їх на доступність. Крім того, ГО «Об'єднання батьків дітей та молоді з інвалідністю Світоч надії» із 30 червня по 11 липня 2021 року провела онлайн-опитування щодо безбар'єрності у Лука-Мелешківській територіальній громаді. Його результати засвідчили, що найнедоступнішими соціально важливими об'єктами є заклади освіти, Лука-Мелешківська сільська рада та фельдшерсько-акушерські пункти майже кожного села.

93,5 % опитаних відповіли, що умови доступності в громаді потребують поліпшення. Так, у переліку об'єктів, які чекають на адаптацію, опинилися усі заклади освіти, школа мистецтв, бібліотеки, Інклюзивно-ресурсний центр, Лука-Мелешківська сільська рада, фельдшерсько-акушерські пункти, усі будинки культури, магазини та ін.

Респонденти та респондентки також зазначили про критичну ситуацію із дорогами, тротуарами та пішохідними зонами практично в усіх селах громади.

За результатами моніторингу й опитування спільно з органами місцевого самоврядування було розроблено карту доступності та Програму створення безбар'єрного простору в Лука-Мелешківській територіальній громаді. Реалізація Програми забезпечить безперешкодний доступ до соціально важливих інфраструктурних об'єктів громади для усіх груп населення. Наполеглива і цілеспрямована командна робота багатьох організацій, ініціативних груп та органів місцевого самоврядування дала свої результати.

10 вересня 2021 року на сесії Лука-Мелешківської сільської ради було одностайно прийнято рішення про внесення змін до Стратегії розвитку Лука-Мелешківської територіальної громади до 2030 року й доповнено її пунктом 4.3 «Безбар'єрність». Також було затверджено Програму «Фізична безбар'єрність Лука-Мелешківської територіальної громади». Вона передбачає створення доступності соціально важливих інфраструктурних об'єктів громади та повною мірою забезпечить реалізацію Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.

Адвокаційна кампанія засвідчила — зміни на краще можливі, зусиллями небайдужих людей можна зробити багато. Це лише початок і перші кроки до безперешкодного, комфортного для всіх мешканців та мешканок громади простору.

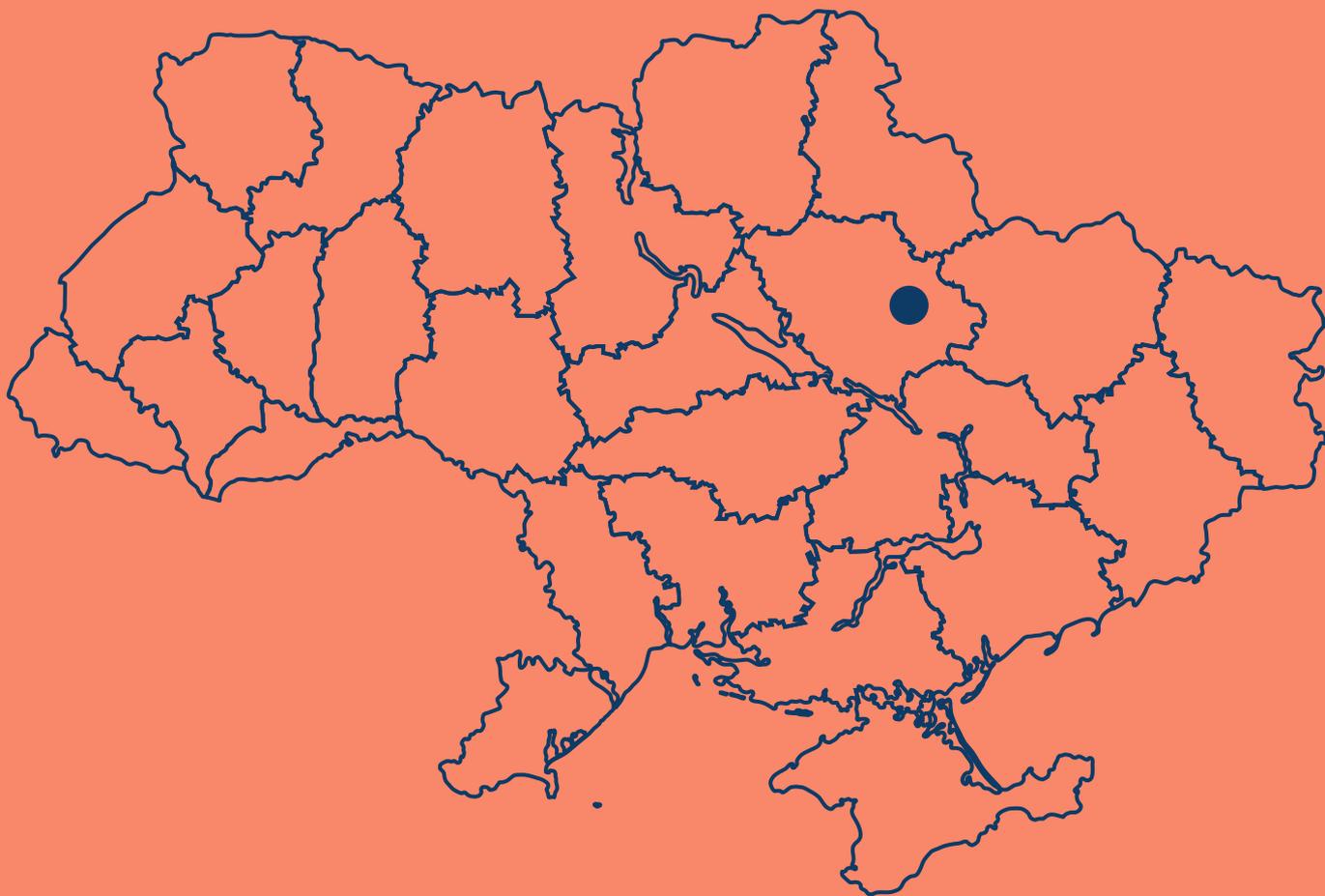
Більше інформації можна дізнатися за посиланнями:

- Історія Світлани Ожарівської з Вінниччини.
URL: facebook.com/watch/?v=1381420512273018
- Світлана Ожарівська.
URL: facebook.com/ozh.swetlana

Мати можливість висловити свою думку

(Полтава)

На зображенні — карта України,
на якій позначена громада —
учасниця проєкту: Полтава.

Два найкращих способи реабілітації — спортивна і творча

Сергій Чумак — голова Полтавської обласної організації інвалідів. Це — структурний підрозділ Всеукраїнської організації інвалідів «Всеукраїнська організація Союз осіб з інвалідністю України». Сергій має інвалідність I групи Збройних Сил. Він активний учасник і член багатьох громадських організацій, спортсмен, неодноразовий марафонець і напівмарафонець, проїхав супермарафон (87 км) у Німеччині. Понад 35 років займається соціальною діяльністю, яка розпочалася із виїзду з власної квартири. Сергій домігся від влади побудови пандуса ще в 1987 році. Незалежність починається із порога дому — можливості вільно, без допомоги сторонніх потрапити на вулицю. Якщо існує такий бар'єр, то решта доступності міста на 50–60 %, а то й на 80 % нівелюється.

У 1989 році, коли на законодавчому рівні з'явилася можливість створювати клуби, особи з інвалідністю нарешті змогли заявити про себе. Люди на кріслах колісних об'єднувалися у клуби, тренувалися, займалися різними видами спорту, проводили та брали участь у змаганнях. Це було їхньою боротьбою за визнання як повноцінних членів суспільства. Разом із однодумцям Сергій створив свою першу ініціативну групу, а вже

згодом — Полтавський фізкультурно-спортивний клуб для осіб з інвалідністю «Візок». Понад 30 років він очолює цей клуб. Легка атлетика, штовхання ядра, пауерліфтинг, дартс, метання диска, шахи, шашки, настільний теніс — і це далеко не весь перелік видів спорту.

Клубна робота, участь у командних видах спорту, фізична активність, спілкування — це надзвичайно добре, оскільки дає змогу більш гнучко ставитися до всіх проблем і труднощів, легше та швидше їх долати.

Разом із однодумцями почав розвивати такий вид спорту, як баскетбол. Це дуже сильний реабілітаційний ігровий вид спорту, він захоплює людину повністю.

Нині клуб більше спеціалізується на рекреаційних видах спорту — дартс, більярд, боча — найбільш доступний і популярний, тощо. Вже понад 15 років «Візок» організовує всеукраїнські спартакіади. Спорт і творчість — це два шляхи, що дають гарні можливості для соціалізації людини, і вони поєднані у проєкті «Артспорт». Нині в клубі займаються 54 спортсмени, які представляють Полтавщину на різних рівнях.

Круглий стіл «Доступність виборчих дільниць для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення», 6 серпня 2021 року.

На фото зображені учасники/учасниці заходу, які сидять за столом із мікрофонами у присутності журналістів.

Прийти і проголосувати

Сергій та члени і членкині Полтавської обласної організації інвалідів активно працюють над втіленням програм, які пробуджують ініціативу людей з інвалідністю і змушують їх займати активну життєву позицію.

В організації постійно працює безкоштовна юридична консультація, проводяться психологічні консультації, тренінги з психологом-практиком. Вже понад 18 років виходить всеукраїнська газета «Сила духу», над створенням якої працюють люди з інвалідністю. Видання надає необхідну інформацію для осіб з інвалідністю, реалізує інформаційні кампанії на захист і підтримку їхніх інтересів.

Організація щороку проводить інклюзивні фестивалі, спортивні заходи (наприклад, спортивне орієнтування), активно розвиває рекреаційний спорт — організовує туристичні наметові табори тощо. Дев'ять років веде співпрацю із колегами з Німеччини. Найважливіша мета Полтавської обласної організації інвалідів — залучити до активного соціального життя, дати змогу реалізуватися, зокрема і в спорті, створити робочі місця. Таким чином надати можливість самостійно заробляти і бути економічно незалежним.

Доступність виборчих дільниць — це питання, яке безпосередньо стосується фізичної доступності, над яким організація також плідно працює. Адже кожна людина повинна мати можливість висловити свою думку самостійно, незалежно від помічників, порадників тощо. Ініціатива з доступності місць для голосування вже була п'ять років тому, проте зібрану інформацію залишили без уваги, жодного результату не було досягнуто. Сергій і члени та членкині Полтавської обласної організації інвалідів вирішили взятися серйозно за це питання і нарешті вирішити його. Доступність виборчих дільниць — це не лише про вибори. Це про дитячі садки, школи, будинки культури та інші державні й комунальні заклади, в яких проводиться голосування.

У співпраці з Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ» у рамках проєкту «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні» Сергій та його однодумці реалізують адвокаційну кампанію з доступності виборчих дільниць. Для цього було зроблено чимало: спільно розроблено методологію аналізу виборчих дільниць і проведено моніторинг в одному з великих районів Полтави з подальшим аналізом здобутої інформації та напрацюванням рекомендацій. Ця діяльність відбувається за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI).

На круглому столі «Доступність виборчих дільниць. Програма дій на 2022–2024 роки» було презентовано результати моніторингу доступності одного з районів Полтави, надано рекомендації. В обговоренні взяли участь представники місцевої влади, голови організацій ветеранів, громадських організацій та всі небайдужі. За підсумками заходу прийнято низку рішень зі створення умов для успішної реалізації Національної стратегії розвитку безбар'єрного простору в Україні і Полтавській області. Головним завданням є прийняття програм доступності в усіх адміністративних центрах Полтавської області. Детальне вивчення проблеми, ознайомлення із нею громадськості, представлення на загал — це перші кроки на шляху до її затвердження. Робота розпочалася і триває.

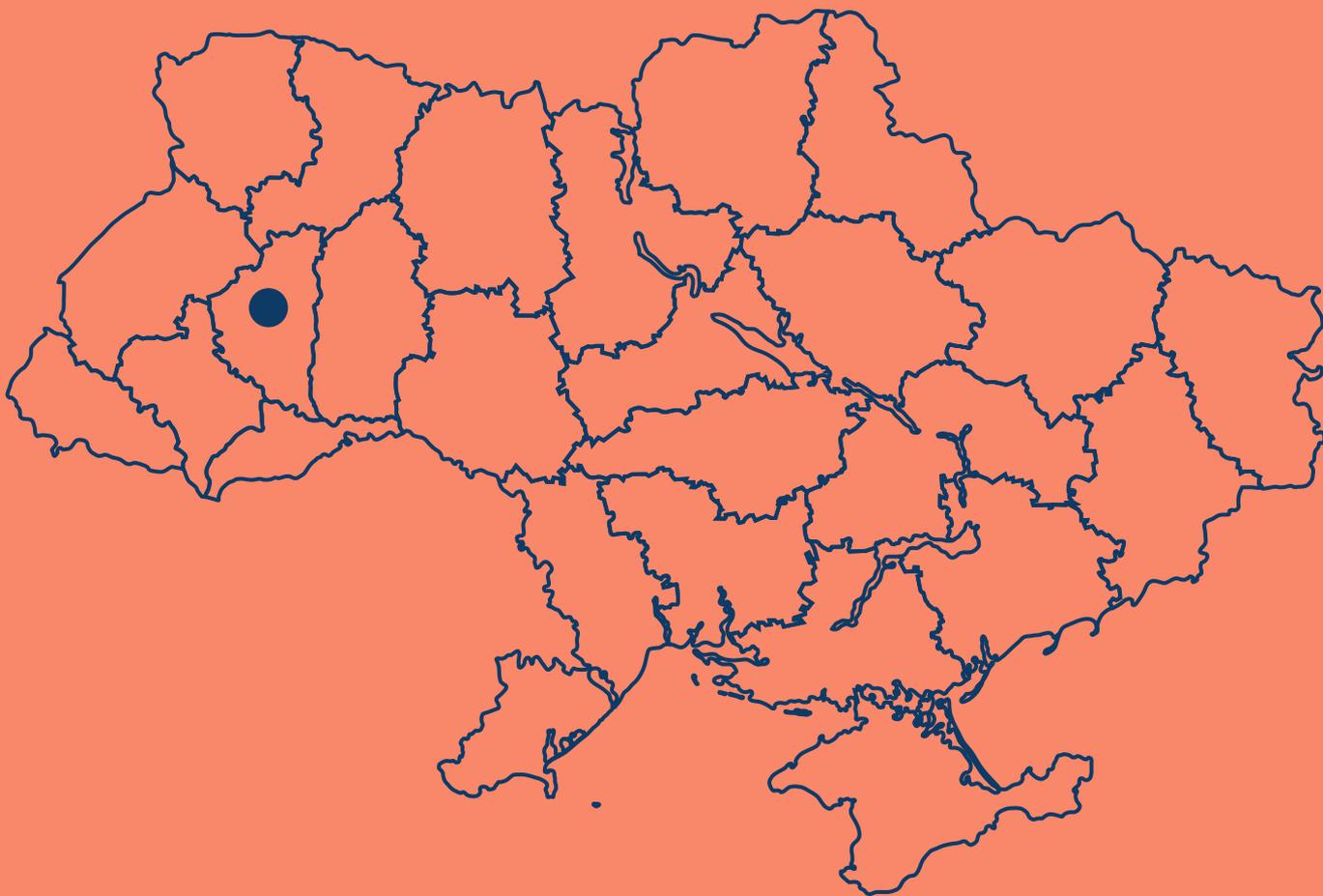
Більше інформації можна дізнатися за посиланнями:

- Serg Chumak. URL: facebook.com/serg.chumak
- Полтавська обласна організація інвалідів. URL: soiu.com.ua/about/oblasti/poltava

Місто мрії — місто без обмежень

(Тернопіль)

На зображенні — карта України,
на якій позначена громада —
учасниця проєкту: Тернопіль.

Аналіз на доступність об'єктів у місті Тернопіль.
На фото зображений Тарас Хоміцький у кріслі колісному
на підйомнику.

Перший крок

Тарас Хоміцький — громадський активіст і соціальний підприємець, член кількох громадських організацій людей з інвалідністю. Він із родиною живе в Тернополі. Разом із друзями та рідними заснував аутсорсинговий контакт-центр «Simka». 2018 рік для Тараса — це рік, коли він зрозумів: зміни можливі, і вони залежать саме від нас. Надихнувшись успіхами знайомих, зусилля яких мали позитивний результат, створив петицію щодо ремонту тротуару на одній із центральних вулиць міста. Вона зібрала необхідну кількість підписів, її розглянули і вже невдовзі тротуар відремонтували.

Такий перший крок надихнув на наступні. Захотілося стати активним тернополянином, набридло мовчки об'їжджати ями і терпляче миритися з незручностями. Раніше не було думок, що можна щось змінити, але одна зміна викликала бажання та необхідність змінювати на краще й далі. Адже такі зміни стосуються не лише людей на кріслах колісних, а й мам і тат із дитячими візочками, яким так само доводилося об'їжджати перешкоди, на бордюрах піднімати чи навіть переносити візочок.

Після купівлі електроприставки до крісла колісного Тарас почав частіше та на більші відстані виїжджати з дому. Під час прогулянок у нього виникало чимало

труднощів: високі бордюри, розбиті тротуари, некомфортні та недоступні заклади. Єдиний можливий спосіб вирішити проблему — це боротися за усунення бар'єрів. Його план: гуляючи містом у справах чи просто, фіксувати бар'єри на шляху та публікувати у відкритій спільноті — «Не Безбар'єрний Тернопіль», до якої долучені і містяни, і депутати. Таким чином громадськості і міській владі демонструються проблеми із вільним пересуванням містом, на які вони раніше не зважали. Влада не може знати про всі проблеми у місті, тому потрібно їй допомагати — звертатися із петиціями, заявами, зверненнями.

Економічна незалежність

Тарас — соціальний підприємець. У 2019 році він створив аутсорсинговий контакт-центр «Simka», в якому працюють люди з інвалідністю. Перша мета організації — підприємницька, отримання прибутку, допомога малим бізнесам, у яких немає своїх кол-центрів. Друга мета — надання робочих місць людям з інвалідністю, а відповідно, подолання економічних бар'єрів. Люди працюють вдома, залежно від проєктів і поставлених завдань, залучаються різні фахівці, співпраця ведеться із різними замовниками.

Організація активно долучається до соціальних проєктів. Оператори контакт-центру «Simka» проходили практику в «Стоп COVID-19» на гарячій лінії у Харківській області. Потім вже вони відповідали на дзвінки від людей, яким була необхідна інформація, що стосувалася місць вакцинації, правил виїзду за кордон, тестування на COVID-19 тощо.

Не лише ділитися труднощами, а й долати їх

Тарас створив «Групу взаємодопомоги людей з інвалідністю» — зібрав разом активістів та активісток із різних громадських організацій та просто небайдужих тернополян. Наприкінці травня 2021 року у співпраці з Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ» вони розпочали адвокаційну кампанію щодо створення та прийняття Стратегії з безбар'єрності в місті Тернопіль. Діяльність відбувалася у рамках проєкту «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні», що реалізовувався за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI).

У межах адвокаційної кампанії команда провела серію фокус-груп серед тернополян, які належать до маломобільних груп населення. Одна фокус-група включала осіб, які пересуваються на кріслах колісних, та мам і тат із дитячими візками. Друга фокус-група була проведена серед людей із порушеннями зору та слуху.

Метою цього дослідження було оцінити доступність міської інфраструктури для мешканців і мешканок з інвалідністю. Саме через малу кількість інклюзивних закладів, архітектурну недоступність, необлаштовані робочі місця та інші причини ця категорія осіб виключена із життя рідного міста.

«Група взаємодопомоги людей з інвалідністю» поставила собі за мету зменшити проблему низької соціальної активності серед мешканців Тернополя, які мають інвалідність. Для цього протягом липня провела моніторинг десяти об'єктів, які найчастіше відвідують люди з інвалідністю, зокрема: медичні, освітні, спортивно-оздоровчі заклади, заклади культури, центри надання адміністративних послуг.

Мета цього моніторингу — звернути увагу місцевої влади на проблеми, з якими стикаються маломобільні мешканці та мешканки. Спеціально для цього на основі Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» було розроблено методологію для проведення моніторингу. По кожному об'єкту складено анкету відповідності державним будівельним нормам, всі порушення фіксувалися на фото. За підсумками дослідження було розроблено рекомендації з усунення недоліків та невідповідностей. Зібрану й опрацьовану інформацію презентували на пресконференції за участю

представників і представниць влади, місцевих засобів масової інформації, членів і членкинь ініціативних груп, громадських організацій. Відповідні документи були передані в органи влади.

Восени Тарас і його ініціативна група разом із Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ» розробили «Стратегію з безбар'єрності в місті Тернопіль». У ній враховано результати моніторингу та фокус-груп й основні положення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Презентація відбулася в онлайн-режимі за участю представників і представниць міської влади, громадськості, засобів масової інформації.

Взимку на засіданні депутатської комісії з гуманітарних питань, на якому був присутній Тарас, було порушено питання прийняття Стратегії безбар'єрності до 2030 року та План заходів з реалізації Стратегії на 2022 рік. За результатами обговорення прийнято рішення про створення робочої групи для доопрацювання Стратегії та Плану заходів на 2022 рік. Також буде відновлено робочу групу для вдосконалення Інклюзивної стратегії. У неї увійдуть Тарас, громадські активісти й активістки та представники і представниці влади.

Захід «Виявлення пріоритетів в доступності в м. Тернопіль», 9 серпня 2021 року.

На фото зображені учасники/учасниці заходу, журналісти з відеокамерами в залі, презентація виведена на стіну.

Завдяки адвокаційній кампанії довкола теми доступності та безбар'єрності об'єдналося чимало людей, які готові не лише порушувати ці питання, а й нарешті вирішувати їх.

Раніше тема доступності для Тараса була новою сферою, адже необхідно було зрозуміти і з'ясувати, як працює державний механізм, місцева влада. У цьому йому активно допомагав Громадський холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ». У процесі діяльності вже накопичився досвід, яким Тарас ділиться з усіма, хто до нього звертається по допомогу чи консультацію.

Надзвичайно важливо, щоб в усіх сферах життя були відсутні бар'єри і люди могли реалізовувати себе там, де хочуть.

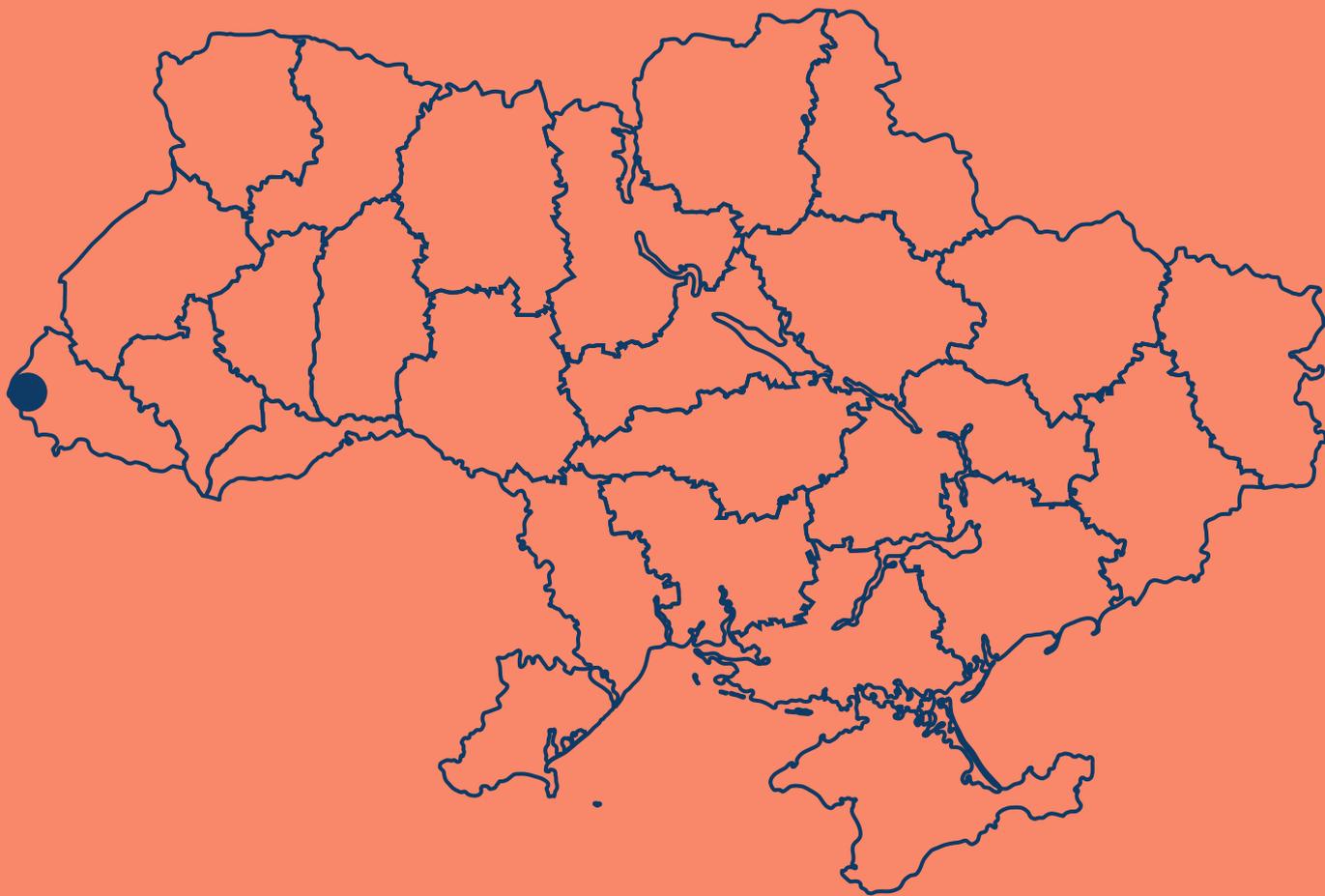
Більше інформації можна дізнатися за посиланнями:

- Історія Тараса Хоміцького з Тернополя.
URL: facebook.com/watch/?v=535825937698487
- Тарас Хоміцький. URL: facebook.com/khom.taras
- Simka — аутсорсинговий контакт-центр.
URL: facebook.com/simka.ukr/
- Не Безбар'єрний Тернопіль.
URL: facebook.com/groups/244747497687632/

Просвітництво як місія

(Ужгород)

На зображенні — карта України,
на якій позначена громада —
учасниця проєкту: Ужгород.

Труднощі — не суспільна норма

Марина Сташина-Неймет — громадська активістка з Ужгорода, історикиня, соціологиня. На Закарпаття вона переїхала у 2011 році з Луганської області. Одружилася та знайшла своє покликання — разом із чоловіком захищати права осіб з інвалідністю.

Марина, як і її чоловік, Олександр Неймет, має інвалідність по зору і кожного дня сама зіштовхується з труднощами, які не мають бути суспільною нормою.

Ще в 2009 році, потрапивши із невеличкого селища на Луганщині до Києва, побачила, що може бути зовсім інакше. Це стало відкриттям, як все може змінюватися у суспільстві. І тоді з'явилося тверде і беззаперечне — «Я хочу змінювати». Проте на той момент Марина не мала достатньої кількості інструментів, знань, умінь для того, щоб ці зміни впроваджувати. Проте думки матеріальні, і в житті почали траплятися ситуації, де ці знання і навички можна здобути.

У 2017 році Марина потрапила до США за програмою «International Visitor Leadership Program» (IVLP), де побачила, що світ може бути доступний як інформаційно, так і фізично. Відтоді і розпочалася її діяльність у сфері захисту прав людей з інвалідністю,

їхнього права на інформацію, на безперешкодний доступ до закладів освіти, охорони здоров'я, культури.

Знайомство Марини із Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ» розпочалося ще раніше — у 2018 році під час адвокаційної кампанії за право голосу для внутрішньо переміщених осіб. А вже 2020 року вона подала свою кандидатуру на зайняття посади аналітика/аналітикині для моніторингу доступності інформаційних повідомлень політичних партій і почала працювати в ГО «ГРУПА ВПЛИВУ». Впродовж трьох місяців створювалася методологія, відбувався моніторинг інформаційних повідомлень, розроблялися рекомендації щодо інформаційної доступності. Це була серйозна й успішна співпраця. Із грудня 2020 року і дотепер Марина працює асистенткою з питань доступності Громадського холдингу «ГРУПА ВПЛИВУ». Вона представляє організацію на заходах по темі безбар'єрності, зокрема й у міжнародних, допомагає розібратися у питаннях доступності — фізичній, інформаційній, цифровій. Багато уваги приділяє цифровій безбар'єрності як важливій складовій створення доступного середовища в усіх сенсах. Інформаційна ж безбар'єрність — це ключовий напрям, оскільки коли люди мають доступ до інформації, то вони володіють не просто інформацією, а знаннями про весь світ.

Просвітництво — це те, з чого потрібно починати

Марина дуже активна в громадському житті. Бере участь у різних ініціативах, комунікує та налагоджує співпрацю із громадськими організаціями, спілкується із багатьма людьми. І всюди, де може, акцентує увагу на питаннях доступності.

До організації, членкинею якої вона є, звертаються не просто за просвітництвом, а за конкретними порадами, що, де і як потрібно зробити. Одна із мрій Марини — щоб просвітництво щодо доступності здійснювалося у більших масштабах. Проте для цього має бути зацікавленість конкретних представників і представниць структурних підрозділів, воля керівництва навчальних закладів освіти, як середньої, так і вищої. Адже коли людина обізнана з тим, як має бути правильно, вона більше не робитиме грубих помилок при будівництві, створенні інформаційних повідомлень чи нових сайтів тощо.

Просвітницька кампанія у цьому напрямі має вестися постійно. У ній повинно брати участь багато зацікавлених сторін. Адже коли про питання знає одна людина — це й обмежується її знаннями, а коли багато, то це перший крок до вирішення питання.

Засідання Комітету із забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури Ужгородської міської ради, 20 жовтня 2021 року.

На фото в сесійні залі міської ради Марина Сташина-Неймет представляє проєкт Стратегії безбар'єрності Ужгорода членам Комітету.

Не лише дивитися під ноги

Закарпаття — це туристичний край, і щодня, щомісяця сюди приїздять багато туристів із різних куточків України та із-за кордону. І дуже важливо, щоб не лише маломобільним мешканцям і мешканкам Ужгорода, а й усім-усім, хто хоче завітати і насолодитися неймовірними краєвидами та архітектурою, було комфортно пересуватися. Важливо, щоб вони справді милувалися тим, що їх оточує довкола, а не тільки дивилися собі під ноги, шукаючи чергову перешкоду.

З цією метою на сесії Ужгородської міської ради затвердили Стратегію зі створення безбар'єрного простору в Ужгороді на період до 2030 року. Вона розрахована на найближчі дев'ять років, спрямована на створення безперешкодного середовища для всіх груп населення, рівного доступу до послуг та інфраструктури. За основу було взято Національну стратегію із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року й адаптовано під місцеві потреби.

Передбачено шість основних напрямів формування безбар'єрності: фізичний, інформаційний, цифровий, суспільний і громадянський, освітній та економічний. Проте цьому всьому передувала наполеглива і самовіддана праця багатьох активних і небайдужих

людей. Стратегія пройшла всі нелегкі етапи — від ідеї, створення, розгляду, обговорення та затвердження, на черзі — реалізація. Це приклад успішної адвокаційної кампанії, яку провело «Закарпатське обласне товариство осіб з інвалідністю». Ця організація є відокремленим підрозділом громадської організації «Всеукраїнська організація «Союз осіб з інвалідністю України».

Марина Сташина-Неймет, Денис Суботін, Олександр Неймет та інші громадські активісти й активістки у співпраці з Громадським холдингом «ГРУПА ВПЛИВУ» присвятили себе створенню і просуванню цієї Стратегії. Діяльність відбувалася у рамках проєкту «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні», що реалізовувався за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI).

Крім того, був зроблений моніторинг приміщень, які надаються для голосування — заклади освіти, будинки культури тощо. До його проведення долучилися і представники та представниці Ужгородської міської ради, які на власні очі побачили, у чому є проблеми і зрозуміли їхню суть. Про результати моніторингу розповіли на пресконференції в Ужгородському пресклубі. Марина розуміє, що дії для створення доступного та комфортного для всіх міста вимагають комплексного підходу.

Успішний досвід адвокаційної кампанії «Закарпатського обласного товариства осіб з інвалідністю» — це приклад для інших реалізувати відповідні проекти, щоб громади ставали доступними для своїх жителів.

План обласної організації на 2022 рік — співпраця з міською владою у реалізації затвердженої Стратегії, а також продовження просвітницької місії.

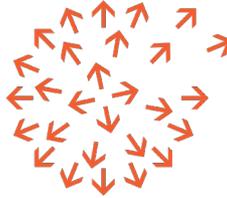
Загалом тема безбар'єрності вийшла за межі вузького кола осіб з інвалідністю. Нею переймаються люди, які мають незначні порушення здоров'я або й узагалі їх не мають. Це дає сподівання на те, що люди будуть розуміти суть безбар'єрності, для чого вона потрібна, для кого і як її можна досягнути, щоб було комфортно для всіх.

Більше інформації можна дізнатися за посиланнями:

- Історія активістки, яка хоче зробити Ужгород доступним містом.
URL: [facebook.com/watch/?v=652905589032795](https://www.facebook.com/watch/?v=652905589032795)
- Maryna Stashyna-Neimet (Марина Сташина-Неймет).
URL: [facebook.com/maryna.stashynaneymet](https://www.facebook.com/maryna.stashynaneymet)

ГРУПА
ВПЛИВУ
ГРОМАДСЬКИЙ
ХОЛДИНГ

Матеріал створено в рамках проєкту «Захист прав людей з інвалідністю на місцевому рівні», що реалізується ГО «Громадський холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ» за фінансової підтримки Національного Демократичного Інституту (NDI).

Наші контакти:

Київ, вул. Саксаганського, 41в, оф. 4

grupa.vplyvu@gmail.com

+38 (050) 477 08 00

Сайт: vplyv.org.ua

Facebook: facebook.com/grupa.vplyvu

Telegram: t.me/grupavplyvu

Instagram: instagram.com/grupavplyvu

YouTube: youtube.com/c/ГрупаВпливу